

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W LESZNIE ZA 2015 ROK

I. Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lesznie jest jednostką organizacyjną Gminy Leszno, działający w szczególności na podstawie;

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 ze zm.),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 883, ze zm.),
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 581 ze zm.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390),
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.),
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149 ze zm.),
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 114 ze zm.)
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016 r., poz. 169)
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 966, ze zm.)
- ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1091 ze zm.).
- ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2014 r., poz. 1863 ze zm.).

Zakres działania Ośrodka określa Statut Ośrodka Pomocy Społecznej w Lesznie stanowiący załącznik do uchwały Nr XV/81/2007 Rady Gminy Leszno z dnia 27 września 2007 r.

Celem działania Ośrodka jest rozpoznawanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ośrodek powinien w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem, jak również zapobiegać powstawaniu nowych problemów społecznych rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej. Ośrodek organizuje pracę z rodzinami przeżywającymi trudności w

wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, które zamieszkują na terenie gminy Leszno w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych ról.

Zgodnie z zapisami art. 7 ustawy o pomocy społecznej, pomocy udziela się osobom i rodzinom w szczególności przy wystąpieniu, co najmniej jednego z powodów:

1. ubóstwa,
2. sieroctwa,
3. bezdomności,
4. bezrobocia,
5. niepełnosprawności,
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby,
7. przemocy w rodzinie,
 - 7a. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
8. potrzeby ochrony macierzyństwa,
9. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
10. trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
11. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
12. alkoholizmu i narkomanii,
13. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
14. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej. **Od dnia 1 października 2015 r. dla osoby samotnie gospodarującej jest nim dochód nieprzekraczający kwoty 634 zł, natomiast dla osoby w rodzinie jest to kwota 514 zł.**

Świadczenia pomocy społecznej udzielane były na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego, innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego oraz z urzędu. Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej następowało w formie decyzji administracyjnej. Wyjątek stanowiły m. in. świadczenia w postaci pracy socjalnej i poradnictwa. Wydawanie decyzji o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia z pomocy społecznej wymagało, zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej, każdorazowo przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego. Rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzał pracownik socjalny w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny w celu ustalenia sytuacji materialnej, rodzinnej, zdrowotnej.

Do zadań Ośrodka realizowanych w 2015 roku należało w szczególności;

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków specjalnych celowych,
- udzielanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- świadczenie usług opiekuńczych,

- dożywianie dzieci,
- przyznawanie pomocy w naturze,
- udzielanie schronienia,
- wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- sprawianie pogrzebów,
- realizowanie zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych,
- udział w opracowaniu gminnego programu przeciwdziałania przemocy,
- udział w przygotowaniu corocznej oceny zasobów pomocy społecznej Gminy Leszno.

Ponadto Ośrodek zapewnił obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Leszno oraz udział swych przedstawicieli w pracach Zespołu.

W realizacji zadań Ośrodek współdziałał z organami administracji rządowej, samorządowej, stowarzyszeniami, jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz innymi podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej.

W 2015 r. podobnie jak w latach ubiegłych, pracownicy Ośrodka systematycznie podnosili swoją wiedzę, umiejętności korzystając z szeregu bezpłatnych i odpłatnych szkoleń doskonalących warsztat pracy. Pracownicy skorzystali ogółem z 16 różnorodnych tematycznie form doskonalenia zawodowego tj; szkolenia, wykłady, warsztaty, konferencje, seminaria.

II. Zadania realizowane w oparciu o ustawę o pomocy społecznej.

1. Formy pomocy

1.1 Świadczenia pieniężne

Zasiłek stały – zadanie własne gminy, dotowane ze środków budżetu państwa. Świadczenie to przysługuje na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej. Przyznawane były osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, spełniającym kryterium dochodowe i stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. Zasiłek ustala się w wysokości:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej o dochodem tej osoby,
- w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Tą formą pomocy zostało objętych **31 rodzin tj. 40 osoby w rodzinach**. Na tę formę pomocy została wydatkowana kwota **116 622 zł.** z dotacji celowej.

Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosiła 529 zł, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Od 1 października 2015 r. maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi 604 zł.

Składka na ubezpieczenie zdrowotne – przysługuje osobie bezdomnej objętej indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej, osobie pobierającej zasiłek stały. Warunkiem objęcia ubezpieczeniem i opłacenia składek jest niepodleganie tej osoby obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Zasiłki okresowe – zadanie własne gminy dotowane ze środków budżetu państwa. Świadczenie przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i adresowane jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych niewystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie. Kwota ustalonego zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
- kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

W 2015 r. zasiłki okresowe przyznawane były dla **7 rodzin** ze względu na występujące bezrobocie, długotrwałą chorobę i niepełnosprawność. Wydanych zostało 18 świadczeń na kwotę 5 063 zł w tym, ze środków własnych wydatkowano kwotę **1 447 zł** oraz z dotacji w kwotę 3 616 zł. Pomoc ta była przyznawana na zakup żywności lub na pokrycie kosztów bytowych.

Zasiłki celowe i w naturze – zadanie własne gminy. Jest to świadczenie fakultatywne, przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu oraz kosztów pogrzebu. Osobom bezdomnym i innym osobom nieposiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne. Zasiłek celowy może być przyznany również w formie biletu kredytowego oraz na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego. W tym przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. **W 2015 r.** wydano **109 decyzji administracyjnych** przyznających w/w pomoc, z których skorzystało **104 rodziny** w tym osoby w rodzinach na ogólną kwotę **99 177 zł**. Świadczenia przyznane w formie zasiłków celowych przyznane były przede wszystkim na; zakup żywności, opału, podręczników szkolnych, pokrycie kosztów leczenia oraz kosztów mieszkaniowych.

Specjalny zasiłek celowy – zadanie własne gminy. Jest świadczeniem przysługującym na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej. Może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe – w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. **W 2015 r.** przyznano pomoc w w/w formie dla **33** osób w łącznej kwocie **15 281 zł**.

Zasiłek celowy zwrotny - zadanie własne gminy. Świadczenie to może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe, ale pod warunkiem zwrotu. W przypadkach wyjątkowych, zwłaszcza, jeżeli żądanie zwrotu wydatków na udzielone świadczenie w całości lub części stanowiłoby dla osoby zobowiązanej nadmierne obciążenie niweczyłoby skutki udzielonej pomocy, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej na

wniosek osoby zainteresowanej lub pracownika socjalnego może odstąpić od żądania takiego zwrotu. **W 2015 r.** zostało wydanych 8 decyzji administracyjnych przyznających bezzwrotną pomoc. Na tę formę pomocy wydatkowano kwotę w wysokości 3 650 zł.

1.2 Świadczenia niepieniężne

Usługi opiekuńcze –zadanie własne gminy. Świadczone są w miejscu zamieszkania osoby i obejmują pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi opiekuńcze świadczone są osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych uzasadnionych przyczyn wymagają pomocy osób innych. Usługi opiekuńcze mogą być świadczone również osobom, które wymagają pomocy innych osób a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. W decyzji o przyznaniu świadczeń opiekuńczych określa się ich zakres, okres świadczenia, wysokość odpłatności, która ponosi świadczeniobiorca, albo przyznaje się te świadczenia nieodpłatnie.

Usługi opiekuńcze przysługują nieodpłatnie świadczeniobiorcom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty określonej w art. 8 ust 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej (542zł / 634 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej, 436 zł/514 zł na osobę w rodzinie).

W 2015 r. tą formą pomocy zostało objętych **13 osób** na łączną kwotę **49 988 zł.**

Sprawianie pogrzebu - zadanie własne gminy. Sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym jest zadaniem własnym, obowiązkowym gminy na terenie, której zamieszkiwała osoba zmarła. **W 2015 r.** nie była świadczona pomoc w tej formie.

Gorący posiłek - zadanie pokrywane zarówno ze środków własnych gminy, jak i z budżetu państwa poprzez realizację rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Pomoc w postaci gorącego posiłku może być przyznana bezpłatnie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego. Pomoc w formie posiłku może być przyznana dzieciom do 7 roku życia, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, alkoholizmowi, lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku. Pomoc może być udzielona w formie gorącego posiłku lub świadczenia pieniężnego na zakup żywności. **W 2015 r.** z programu skorzystało 76 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz dzieci uczęszczających do przedszkoli na terenie gminy Leszno. **Ogólna kwota** wydatkowana na ta formę pomocy **wyniosła 42 452 zł** w tym z **dotacji 10 500 zł** i ze **środków własnych 31 952 zł.**

Skierowanie do Domu Pomocy Społecznej – zadania finansowane ze środków własnych gminy. Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z

indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. **W 2015 r.** w DPS –ach ogółem przebywało 4 osoby. Na opłatę za pobyt w DPS dla 4 osób została wydatkowana kwota w wysokości **110 064 zł.**

III. Działalność pracowników socjalnych

Praca socjalna

Jednym z głównych zadań w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie przez pracowników socjalnych – pracy socjalnej. Praca socjalna dotyczy każdej rodziny zgłaszającej się o pomoc. Praca socjalna jest ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny. To działalność ułatwiająca jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia. Jej ostatecznym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowaniem własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych do egzystencji godnej człowieka.

Jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce i może pomóc, pod warunkiem, że osoba sama zaangażuje się w proces zmian. Pracownik socjalny często pełni rolę „doradcy” będąc po części psychologiem, prawnikiem, pedagogiem, czy tylko po prostu cierpliwym słuchaczem. Ośrodek zatrudnia trzech pracowników socjalnych, w tym dwóch starszych pracowników socjalnych oraz jednego pracownika socjalnego, jako specjalistę pracy socjalnej. **W 2015 r.** pracą socjalną zostało objętych ogółem 320 osób w 128 rodzinach.

1. Wywiady środowiskowe

Rodzinne wywiady środowiskowe przeprowadzają pracownicy socjalni w celu ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób lub rodzin ubiegających się i korzystających z pomocy społecznej, w tym również na potrzeby jednostek organizacyjnych z terenu gminy. Wywiady środowiskowe mogą być przeprowadzone także w sytuacji, gdy inne przepisy tak stanowią.

W 2015 r. pracownicy socjalni przeprowadzili wywiady w sprawie; udzielenia pomocy społecznej, dodatków mieszkaniowych, umorzenia świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, oddłużenia czynszu, na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej, na potrzeby Sądu Rodzinnego i Opiekuńczego.

2. Niebieska karta

Pracownicy socjalni w swojej pracy posługują się kwestionariuszem „Niebieska Karta – Pomoc Społeczna”. W ramach swoich kompetencji i zdań pracownik socjalny:

- 1) w razie potrzeby bądź na życzenie zainteresowanych zwraca się do Policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy,
- 2) w przypadku podejrzenia popełnionego przestępstwa powiadamia organy ścigania,
- 3) uruchamia działania związane z interwencją kryzysową (poradnictwo prawne, psychologiczne, pomoc przy znalezieniu schronienia),
- 4) przygotowuje przestronny plan pomocy i udziela informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy,
- 5) monitoruje efekty podjętych działań,
- 6) współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami pomocowymi w danej sprawie.

3. Kontrakt socjalny

Pracownik socjalny kieruje się zasadą dobra osób i rodzin, którym służy. W kontrakcie socjalnym opracowuje się ocenę sytuacji osoby lub rodziny oraz formułuje cele, jakie ma osiągnąć osoba lub rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej. Narzędzie to również określa uprawnienia i zobowiązania stron (pracownika socjalnego oraz osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc), w ramach wspólnie podejmowanych działań. W związku z tym, kontrakt socjalny może być zawierany w określonym etapie metodycznego działania, po pełnym rozpoznaniu i ocenie sytuacji osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc. Odmowa zawarcia lub niedotrzymanie postanowień kontraktu przez osobę lub rodzinę może stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W 2015 r. zostało założonych 8 kontraktów.

IV. Inne formy pomocy realizowane przez OPS

Dbając o najbardziej potrzebujących, we współpracy ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Łubcu prowadzonym przez Stowarzyszenie „Przyłącz Się Do Nas” w Bramkach, przystąpiliśmy do Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej 2014-2020 (PO PŻ) współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym. Pomoc w ramach Programu kierowana jest do tych osób, które z powodów niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie lub rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych. Jeden raz w miesiącu wydawane są produkty żywnościowe (kasze, makarony, dzemy, mleko, olej, konserwy, przecier pomidorowy, soki) w ilości 10 kg na jedną osobę w rodzinie. Z tej formy wsparcia skorzystało 45 rodzin.

V. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Leszno.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 59/2011 Wójta Gminy Leszno z dnia 30 marca 2011 r. OPS kontynuował pracę Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Leszno. W skład Zespołu wchodzi 24 osoby, w tym; pracownicy socjalni, pedagodzy szkolni i psychologowie ze szkół gminnych, przedstawiciele PCPR, GKRPA, ochrony zdrowia, policji, prokuratury i sądownictwa. **W 2015 r.** do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło **12 formularzy „Niebieskiej Karty – A”** w tym; 8 NK zostało założonych przez policję, 3 NK zostały założone przez OPS oraz 1 NK została założona przez Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Lesznie. Procedurą NK zostało objętych 12 rodzin. W przypadku 8 rodzin NK została założona ponownie w toku trwania tej samej procedury. Odnotowano 20 osób doświadczonych przemocą w tym; 17 kobiet, 3 mężczyzn i 7 dzieci. Wskazano 12 sprawców przemocy /mężczyźni/ W 2015 r. zostało powołanych 12 grup roboczych, które uczestniczyły w 36 spotkaniach grup roboczych, w tym; oświata uczestniczyła w 2 grupach roboczych, kuratorzy sądowi uczestniczyli w 2 grupach roboczych, GKRPA i Policja uczestniczyła w 30 grupach roboczych a OPS uczestniczył w każdej grupie roboczej. 10 sprawców przemocy zamieszkuje wspólnie z osobą doznającą przemocy, 1 ze sprawców przemocy podjął leczenie uzależnienia od alkoholu oraz 3 sprawców przemocy podjęło terapię w PIK w Lesznie, co do 1 sprawcy toczy się postępowanie karne, a 7 sprawców przemocy, nie podjęło współpracy (nie zgłosili się na żaden z wyznaczonych terminów grup roboczych), w 2 przypadkach zostało złożone zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa w związku z przemocą domową. W 2015 r. zostało zakończonych 9 procedur NK. Odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Leszno, w których nie uczestniczyli przedstawiciele NZOZ Maximed w Lesznie.

VI. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.

W 2015 r. poprzez udział w programie „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”, której organizatorem było Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, OPS pozyskał środki finansowe na zatrudnienie dwóch asystentów rodziny w wysokości 35 000 zł. Asystenci byli zatrudnieni od kwietnia do grudnia 2015 r. Swoim wsparciem objęli 18 rodzin, które były skierowane do asystentury przez Sąd Rejonowy w Grodzisku Maz. – Wydział Rodzinny i Nietletnich. Do zadań asystenta rodziny w szczególności należało: udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, problemów psychologicznych, motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej, motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych, udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi, udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin a także współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Asystenci rodziny wzięli 2 razy udział w posiedzeniach grup roboczych ds. przemocy, byli w stałym kontakcie ze szkołami, policją, służbą zdrowia, pracownikami socjalnymi, kuratorami, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, Sądem Rejonowym w Grodzisku Maz, oraz innymi instytucjami. Należy podkreślić, że czas pracy asystentów z rodzinami zaowocował, zgodnie ze sprawozdaniami z półrocznej pracy asystentów rodziny, zwiększonym poczuciem odpowiedzialności rodziny oraz umiejętności rozwiązywania problemów, odbudowanie poczucia wartości rodziny oraz współodpowiedzialności za sytuację bytową rodziny, zaktywizowanie rodziny do podjęcia próby poprawy swojej sytuacji życiowej, odbudowanie „zdrowych” relacji rodzinnych, większą motywację w podejmowaniu decyzji oraz docenianie postępów. Poprzez współpracę z asystentami rodzin, dodatkowo udzielono wsparcia w formie zasiłków celowych oraz okresowych a także w formie rzeczowej oraz dożywiania dzieci w szkołach.

Zgodnie z zapisem art. 191 ust. 9 i 10 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, w związku z ponoszeniem odpłatności za 15 dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej od 2013 r. do 2015 r. OPS poniósł koszty w wysokości 57 437,15 zł. Na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, 3 dzieci zostało umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej (w trybie interwencji). 2015 r.. 6 rodzin zakończyło współpracę z asystentem rodziny w tym: 5 rodzin ze względu na osiągnięcie postawionych celów i 1 rodzina ze względu na brak efektów.

VII. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Pracownicy Ośrodka w toku codziennych działań podejmują na bieżąco współpracę z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami w ramach pracy socjalnej prowadzoną z osobą/rodziną.

Ośrodek współpracuje z **Powiatowym Urzędem Pracy** w Błoniu. Dzięki współpracy z PUP posiadamy lepszy dostęp do informacji dotyczących organizowanych programów aktywizacji osób bezrobotnych oraz oferowanych miejsc pracy.

Współpraca z Urzędem Gminy dotyczy pomocy merytorycznej oraz pomocy w załatwianiu różnych spraw naszych klientów. Są to sprawy dotyczące przydziału mieszkań z zasobów gminy, kwestii związanych z podatkami czy wydaniem dokumentów. Szczególnie ważna jest dla nas dobra współpraca z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Współpraca z Powiatowymi Centrami Pomocy Społecznej. Od lat Ośrodek prowadzi ścisłą współpracę z PCPR będącymi podobnie jak Ośrodek jednostką organizacyjną pomocy społecznej. Z tego też względu działalność Ośrodka uzupełniana jest przez działalność PCPR. Dotyczy ona między innymi ustalania stopnia niepełnosprawności i zaliczania do osób niepełnosprawnych, umieszczania w domach pomocy społecznej, udzielania informacji o warunkach otrzymania pomocy dla osób niepełnosprawnych z PFRON.

Współpraca z Sądem Rejonowym w Grodzisku Maz. Dotyczy ona podejmowania działań mających na celu poprawę sytuacji życiowej rodzin z problemami. Polegają one na informowaniu o niepokojących sytuacjach w rodzinach stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego funkcjonowania. Szczególnie ważna jest kwestia zaniedbań i przemocy w rodzinach z małoletnimi dziećmi. Ważnym elementem jest współpraca z kuratorami sądowymi i społecznymi.

Współpraca z Rewirem Dzielnicowych w Lesznie. Polega na wzajemnym informowaniu się o środowiskach i miejscach stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa zarówno dla osób w nich przebywających jak i dla najbliższego otoczenia. Szczególnie dotyczy to problemu przemocy w rodzinie i procedury „Niebieskiej Karty”.

Współpraca ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Łubcu. Placówka jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, prowadzonym przez Krajowe Stowarzyszenie „Przyłącz się Do Nas”. Placówka ma za zadanie zapewnienia wsparcia społecznego osobom chorym psychicznie, mającym trudności z kształtowaniem swoich stosunków z otoczeniem pozwalającym na zaspakajanie ich podstawowych potrzeb życiowych usamodzielnienia i integrację społeczną. Z terenu gminy Leszno do ŚDS uczęszcza 8 osób.

VIII. Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny i składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz dodatki mieszkaniowe.

Ośrodek Pomocy Społecznej ustalał uprawnienia do świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Świadczenia rodzinne obejmują: zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne oraz jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka.

1. Wydatki na świadczenia rodzinne kształtowały się następująco;

- 1) Zasiłki rodzinne - **494 004,00 zł**
- 2) Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu;

- a) Urodzenia dziecka - **25 000 zł**
- b) Urlopu wychowawczego - **35 733 zł**
- c) Samotnego wychowania dziecka - **37 850 zł**
- d) Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego -**25 400 zł**
- e) Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania –**32 369 zł**
- 3) Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej - **83 150 zł**
- 4) Zasiłki pielęgnacyjne - **298 809 zł**
- 5) Świadczenia pielęgnacyjne - **502 760 zł**
- 6) Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka - **64 000 zł**
- 7) Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego od osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne - **118 545 zł**

1. Fundusz alimentacyjny – na ta formę pomocy wydatkowano kwotę w wysokości **351 309,70 zł** – w związku z realizacją wypłat świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego dla **38 rodzin**. Ośrodek prowadzi postępowania zmierzające do wyegzekwowania należności od dłużników alimentacyjnych. W ramach podejmowanych działań przeprowadzane są wywiady potwierdzające sytuację majątkową, rodzinną i zawodową dłużnika alimentacyjnego. Prowadzona jest stała współpraca z komornikami sądowymi mająca na celu zwiększenie skuteczności egzekucji zaległości oraz z Powiatowym Urzędem Pracy w celu aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych. W wyniku w/w działań w 2015 r. od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano należności w wysokości **57 328,19 zł** w tym kwota **34 429,48 zł** została przekazana do budżetu państwa.

2. Dodatki mieszkaniowe. W 2015 r. zostało wypłaconych **212 dodatków mieszkaniowych na kwotę 39 288,73 zł** z tego: mieszkańcom **zasobów gminnych** przyznano **72** dodatki mieszkaniowe na **kwotę 9 894,05 zł**, mieszkańcom **wspólnot mieszkaniowych** przyznano **19** dodatków mieszkaniowych w **kwocie 2 451,05 zł**, mieszkańcom **TBS** przyznano **97** dodatków mieszkaniowych na **kwotę 23 434,46 zł**, mieszkańcom **innych zasobów** przyznano **24** dodatki mieszkaniowe na **kwotę 3 509,17 zł**. Dodatki mieszkaniowe przekazywane były bezpośrednio na konta bankowe zarządców zasobów mieszkaniowych. Od 1 stycznia 2014 r. odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej przysługuje zryczałtowany dodatek energetyczny zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1095 ze zm.), ustawa z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 984), ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Ds. U. z 2013 r., poz.966 ze zm). Zgodnie z ustawą, odbiorca wrażliwym energii elektrycznej jest osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub mowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii. **W 2015 r.** z dodatku energetycznego skorzystało **9 rodzin** na ogólną kwotę **1 194,91 zł**.

3. „Karta rodziny 3+” oraz „Karta Dużej Rodziny” - funkcjonuje od kwietnia 2014 r. Gmina Leszno zgodnie z podjętą Uchwałą Nr XLII/272/2014 Rady Gminy Leszno z dnia 30 stycznia

2014 r. w sprawie podjęcia działań zmierzających do polepszenia warunków życiowych Rodzin Wielodzietnych zamieszkałych na terenie Gminy Leszno, przystąpiła do Programu „Gmina dla Rodziny”. Programem zostały objęte rodziny, zamieszkujące teren Gminy Leszno i mające na utrzymaniu troje i więcej dzieci do 18 roku życia lub 24 roku życia, jeśli dziecko uczy się lub studiuje. Aby skorzystać z Programu należy wyrobić bezpłatną Kartę 3+. W 2015 r. zostało wydanych **544 karty dla 103 rodzin**. Koszty, jakie poniosła gmina na realizację powyższej uchwały, wyniosły **20 077,43 zł**.

W związku z realizacją rządowego programu „**Karty Dużej Rodziny**” dla rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie Gminy Leszno zostało wydanych **308 kart dla 59 rodzin**.

IX. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

1. Kontynuacja realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie gminy Leszno poprzez pracę Zespołu Interdyscyplinarnego oraz poprzez pracę Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie.
2. Podniesienie skuteczności systemu pomocy społecznej poprzez stosowanie, wobec większej liczby klientów, narzędzia jakim jest kontrakt socjalny, którego celem jest zintensyfikowanie działań w kierunku zmiany postaw klientów, ku zwiększeniu ich aktywności i współuczestniczenia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych.
3. Rozeznanie możliwości tworzenia i realizacji projektów socjalnych nakierowanych na pracę z rodziną i dzieckiem oraz potrzeba zatrudnienia na etat asystenta rodziny.
4. Rozwijanie profesjonalnej pomocy prowadzonej w formie systematycznej pracy socjalnej z klientami pomocy społecznej.
5. Koordynacja realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Leszno.
6. Prowadzenie odpowiedniej polityki kadrowej służącej utrzymaniu dobrej, jakości obsługi klientów oraz prawidłowej realizacji bieżących zadań, obejmującej m. in. zatrudnienie asystentów rodzinnych, szkolenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zatrudnionej kadry.